

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การที่รัฐบาลมีนโยบายมุ่งเน้นให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักของประเทศ ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นแหล่งที่มีคนต่างด้าวหลังไหลเข้ามา มาก ทั้งนักท่องเที่ยว นักธุรกิจ แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย อาชญากรที่แฝงตัวเข้ามาในรูปของนักท่องเที่ยว หรือนักธุรกิจ เพื่อใช้ประเทศไทยเป็นแหล่งหลบซ่อนหรือเพื่อใช้เป็นแหล่งทำมาหากินที่ไม่สุจริต รวมถึงคนต่างด้าวที่ลักลอบเดินทางเข้าราชอาณาจักรไทยเพื่อเดินทางต่อไปยังประเทศที่สาม

การเดินทางเข้าและออกราชอาณาจักรไทยก่อนปี พ.ศ. 2470 นั้นเป็นไปอย่างเสรีเนื่องจากประเทศไทยไม่มีระเบียบเกี่ยวกับการตรวจตราบุคคลที่เดินทางเข้าออกราชอาณาจักร จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2470 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2470 ขึ้น พร้อมทั้งทรงจัดตั้ง “กรมตรวจคนเข้าเมือง” โดยให้มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวทำให้การเดินทางเข้าออกราชอาณาจักรไทยมีระเบียบแบบแผนมากขึ้น ปัจจุบันการเดินทางเข้าออกราชอาณาจักรไทยนั้นพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 11 ได้บัญญัติไว้ว่า “บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาใน หรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางเข้ามา หรือออกไปตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ความตามมาตรา 11 หมายความว่า การเดินทางเข้า หรือออกราชอาณาจักรไทยของบุคคลไม่ว่าจะเป็นคนสัญชาติไทยหรือคนต่างด้าวจะต้องเดินทางเข้าหรือออกตามช่องทางที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศกำหนดให้เป็นช่องทางเข้าออกเท่านั้น ซึ่งตามปกติแล้วจะหมายถึงด่านตรวจคนเข้าเมืองที่ตั้งอยู่ทั่วไปทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และตามจังหวัดต่าง ๆ ในทุกภูมิภาคของประเทศ โดยมีเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองประจำด่านตรวจคนเข้าเมืองนั้น ๆ ทำหน้าที่ตรวจบุคคลและพาหนะทั้งปวงที่จะเดินทางเข้ามาใน

หรือออกไปนอกราชอาณาจักร และหากผู้ใดเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรตามช่องทางที่ไม่ใช่ด่านตรวจคนเข้าเมืองก็就会有ความผิดตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 โดยมีอัตราโทษสำหรับคนต่างด้าวคือ จำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท แต่สำหรับคนไทยมีอัตราโทษปรับอย่างเดียวเป็นจำนวนเงินไม่เกิน

สองพันบาท จากกฎหมายดังกล่าวจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจและคัดกรองบุคคลที่จะเดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย

คนต่างด้าว

คนต่างด้าวมียู่ 2 ประเภท คือ

1. คนที่ไม่มีสัญชาติไทยโดยข้อเท็จจริง ตัวอย่างเช่น นายจอห์นเกิดที่ประเทศอังกฤษ มีบิดาและมารดาเป็นคนสัญชาติอังกฤษ นายจอห์นเป็นคนสัญชาติอังกฤษและอาศัยอยู่ที่ประเทศอังกฤษ มีความประสงค์จะเดินทางมายังประเทศไทย ดังนั้นถือว่านายจอห์นเป็นคนไม่มีสัญชาติไทยโดยข้อเท็จจริง

2. คนที่ไม่มีสัญชาติไทยโดยข้อสันนิษฐานของกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 57 ซึ่งบัญญัติว่า เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ถ้าไม่ปรากฏหลักฐานอันเพียงพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเชื่อถือได้ว่าเป็นคนมีสัญชาติไทยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเป็นคนต่างด้าวจนกว่าผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสัญชาติไทย

ตัวอย่างเช่น นายขวัญ เกิดเมื่อ 5 สิงหาคม 2508 มีมารดาเป็นคนไทย แต่บิดาเป็นคนอังกฤษ เมื่อนายขวัญเกิดมามีสภาพบุคคลตามกฎหมาย มารดาของนายขวัญมิได้แจ้งการเกิดของนายขวัญให้รัฐไทยทราบตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรแต่อย่างใด รัฐไทยจึงมิได้มีการรับรองความเป็นคนสัญชาติไทยของนายขวัญ แต่ปรากฏว่าบิดาของนายขวัญได้แจ้งเกิดให้นายขวัญที่ประเทศอังกฤษ ฉะนั้นนายขวัญจึงมีสัญชาติอังกฤษ เมื่อปรากฏว่านายขวัญอาศัยอยู่ที่ประเทศอังกฤษและมีความประสงค์จะเดินทางมายังประเทศไทย กฎหมายก็ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่านายขวัญเป็นคนต่างด้าว เว้นแต่นายขวัญจะทำให้ปรากฏซึ่งพยานหลักฐานอันเพียงพอว่าตนเป็นคนสัญชาติไทย กล่าวคือ นายขวัญสามารถที่จะนำสืบพยานบุคคล คือ มารดาของนายขวัญซึ่งเป็นคนสัญชาติไทย เนื่องจากตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 มาตรา 7 บัญญัติว่าบุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (1) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านายขวัญเกิดโดยมีมารดาซึ่งเป็นผู้มีสัญชาติไทยนายขวัญย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

เหตุผลที่จะต้องวิเคราะห์ว่าบุคคลนั้นเป็นคนชาติหรือคนต่างด้าว ก็เพราะว่าสิทธิของคนชาติ (คนที่มีสัญชาติไทย) และคนต่างด้าวในการเข้าเมืองนั้นไม่เหมือนกัน กล่าวคือ สิทธิเข้าเมืองของคนชาตินั้นเป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่สิทธิในการคนเข้าเมืองของคนต่างด้าวนั้น

เป็นไปตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 การที่จะพิจารณาว่าคนต่างด้าวเข้าเมืองมาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่นั้นให้พิจารณาตามกฎหมาย ณ ขณะที่บุคคลนั้นเข้าเมือง

สิทธิในการเข้าเมืองไทย

สิทธิในการเข้าเมืองไทย แบ่งเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

1. กรณีทั่วไป ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
 2. กรณีพิเศษ ตามมาตรา 13, 15 และ 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
- คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้าเมืองในกรณีพิเศษเฉพาะรายนั้นพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 17 บัญญัติว่า ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีใด ๆ ก็ได้

สิทธิเข้าเมืองกรณีทั่วไป ของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 คือคนต่างด้าวที่ประสงค์จะเข้าเมืองนั้นจะต้องมีคุณสมบัติครบ 5 ประการดังต่อไปนี้

1. จะต้องมียกเอกสารพิสูจน์ตนที่ออกโดยรัฐเจ้าของตัวบุคคลของคนต่างด้าวนั้น
2. จะต้องได้รับความยินยอมจากรัฐเจ้าของดินแดนให้เข้าเมือง
3. จะต้องไม่เป็นภาระทางเศรษฐกิจของรัฐเจ้าของดินแดน
4. จะต้องไม่เป็นภาระทางสาธารณสุขของรัฐเจ้าของดินแดน
5. จะต้องไม่เป็นภัยต่อรัฐและสังคมของรัฐเจ้าของดินแดน

แต่มีข้อยกเว้นสำหรับคนต่างด้าวที่เข้าเมืองเป็นกรณีพิเศษ ตามมาตรา 13, 15 และ 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ดังนี้

ข้อยกเว้นที่ 1 คนต่างด้าวนั้นไม่ต้องมีหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง กล่าวคือไม่ต้องมีเอกสารพิสูจน์ตนที่ออกโดยรัฐเจ้าของตัวบุคคลของคนต่างด้าว หากเป็นกรณีที่คนต่างด้าวนั้นเข้าออกเป็นประจำ ตามมาตรา 13 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

ข้อยกเว้นที่ 2 คนต่างด้าวที่มีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันระหว่างประเทศ ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

ข้อยกเว้นที่ 3 มีมติคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้เข้าเมือง โดยที่คนต่างด้าวนั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในมติคณะรัฐมนตรี ตัวอย่างของมติคณะรัฐมนตรี เช่น คนลี้ภัยทางการเมือง แรงงานไร้ฝีมือ คนไร้รัฐ ตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

คนต้องห้ามเข้าราชอาณาจักรไทย

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 บัญญัติไว้ว่า

มาตรา 12 ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เข้ามาในราชอาณาจักร

(1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้น จากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ

“การตรวจลงตราตาม (1) ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

(2) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร

(3) เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้ หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(4) วิกจริตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) ยังมิได้ปลูกฝีป้องกันโรคไข้ทรพิษ หรือฉีดวัคซีนหรือปฏิบัติการอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อตามที่กฎหมายบัญญัติและไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นว่านั้น

(6) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทย หรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง

(7) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

(8) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นคนเข้าเมืองเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(9) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 14

(10) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 16

(11) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักร หรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณายกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

มาตรา 14 รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรมีเงินติดตัว หรือมีประกันหรือจะยกเว้นภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ ทั้งนี้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประกาศตามวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เด็กอายุต่ำกว่าสิบสองปี

มาตรา 16 ในกรณีที่มีพฤติการณ์ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่า เพื่อประโยชน์แก่ประเทศหรือเพื่อความสงบเรียบร้อย วัฒนธรรมหรือศีลธรรมอันดี หรือความผาสุกของประชาชน ไม่สมควร อนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใด หรือจำพวกใดเข้ามาในราชอาณาจักร รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นหรือจำพวกนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรได้

สถิติคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย

ตารางที่ 1.1

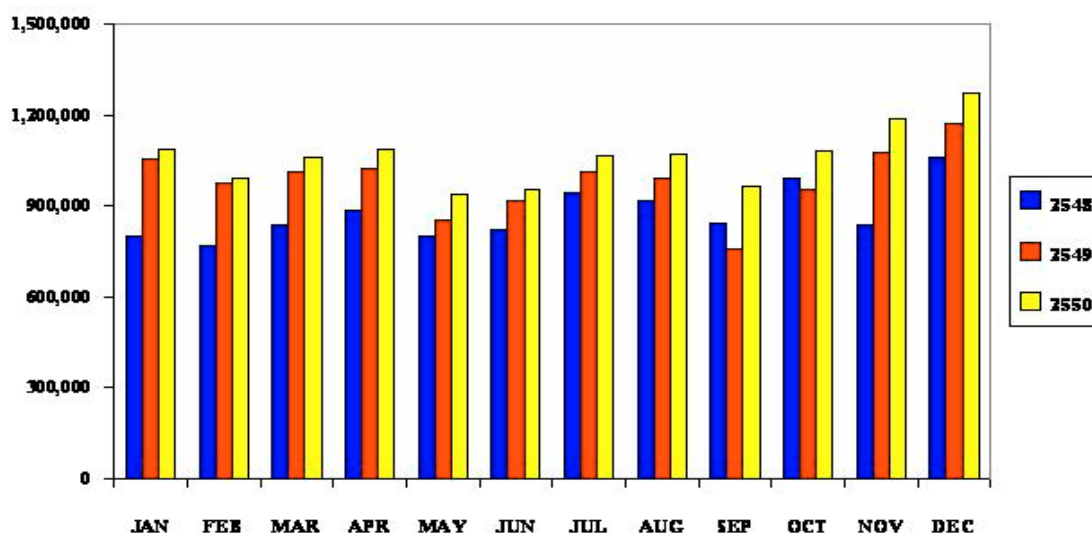
สถิติคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย เปรียบเทียบ

ระหว่าง ปี 2548, 2549 และ 2550

เดือน	ปี 48	ปี 49	ปี 50	เพิ่ม/ลด (%)
มกราคม	801,842	1,055,131	1,090,026	3.31
กุมภาพันธ์	770,407	978,608	992,904	1.46
มีนาคม	836,291	1,016,552	1,059,417	4.22
เมษายน	885,291	1,025,356	1,086,471	5.96
พฤษภาคม	799,082	854,891	941,465	10.13
มิถุนายน	823,584	917,116	956,721	4.32
กรกฎาคม	944,578	1,014,622	1,064,850	4.95
สิงหาคม	919,031	989,494	1,071,289	8.27
กันยายน	841,848	760,554	966,559	27.09
ตุลาคม	994,058	955,153	1,085,298	13.63
พฤศจิกายน	838,217	1,078,438	1,190,289	10.37
ธันวาคม	1,060,367	1,174,071	1,275,025	8.60
รวม	10,514,596	11,819,986	12,780,314	8.12

ที่มา: ระบบฐานข้อมูล กองบังคับการท่าอากาศยานแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ภาพที่ 1.1
สถิติคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย
เปรียบเทียบระหว่าง ปี 2548, 2549 และ 2550

จากตารางที่ 1.1 และภาพที่ 1.1 แสดงให้เห็นว่าในช่วงสามปีคือตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548-2550 นั้น มีคนต่างด้าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยค่อนข้างสูงคือเฉลี่ยวันละไม่ต่ำกว่า 25,000 คน และมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้มองได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศปลายทางที่คนต่างด้าวนิยมเดินทางเข้ามาพำนักอยู่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเดินทางเข้า ออกราชอาณาจักรไทยนั้นเป็นไปโดยง่าย

จากกระแสการก่อการร้าย (Terrorism) ที่ได้ทวีความรุนแรงขึ้นและขยายไปทั่วทุกภูมิภาคของโลกหลังเกิดเหตุการณ์ 911 ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และการเพิ่มสูงขึ้นของปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติรวมถึงปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ ที่มีคนต่างด้าวเป็นผู้กระทำผิด เช่น การปลอมแปลงเอกสารโดยเฉพาะหนังสือเดินทางที่พบว่าชาวฝรั่งเศส เยอรมัน อังกฤษ จีน อินเดีย และพม่ายังคงใช้ประเทศไทยเป็นฐานในดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับการลักลอบค้ายาเสพติดที่มีชาวไต้หวัน มาเลเซีย และสิงคโปร์ นำยาอีจากมาเลเซียเข้าไทยพร้อมกับส่งเฮโรอีนจากไทยไปได้วัน นอกจากนี้คดีชิงทรัพย์ที่กระทำโดยชาวต่างชาติเริ่มปรากฏบ่อยครั้งโดยผู้กระทำผิดส่วนใหญ่คือกลุ่มคนต่างด้าวที่มาจากอเมริกาใต้และอินโดนีเซีย¹ ซึ่งเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะ

¹ ระบบฐานข้อมูลสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

หลบหนีกลับประเทศของตนแล้วย้อนกลับมาดำเนินการใหม่ ทั้งนี้เพราะการเดินทางเข้า ออกราชอาณาจักรไทยนั้นเป็นไปโดยง่าย

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองซึ่งเป็นองค์กรของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการเดินทางเข้ามาใน และออกไปนอกราชอาณาจักรไทยของคนไทยและคนต่างด้าว ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้มีมาตรการในการดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด เช่นการปรับปรุงกระบวนการควบคุมและตรวจสอบผู้ที่เดินทางเข้ามาใน และออกไปนอกราชอาณาจักรไทย การเข้มงวดต่อการขอ Visa on Arrival ของคนต่างด้าว ณ ด่านตรวจคนเข้าเมือง การเข้มงวดเกี่ยวกับการกรอกข้อความในบัตร ตม.6 (immigration card) ของคนต่างด้าว ซึ่งต้องครบถ้วนตรงกับความเป็นจริง การแจ้งที่พักอาศัยต้องชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้ หากคนต่างด้าวมีการเปลี่ยนแปลงที่พักอาศัยก็ต้องแจ้งให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบภายใน 24 ชั่วโมง รวมถึงการตรวจสอบการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรที่มากผิดปกติ เป็นต้น

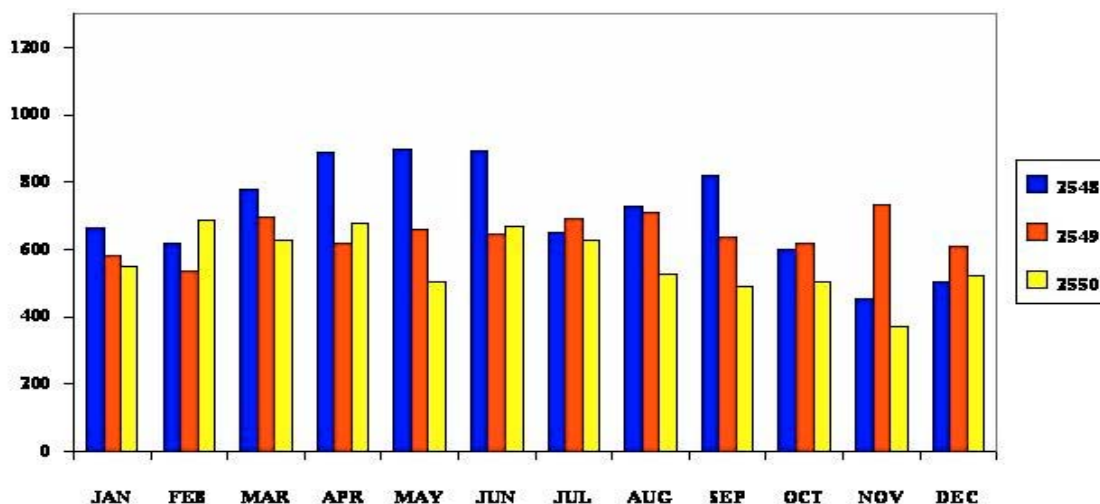
การปฏิบัติหน้าที่ราชการบางอย่างมีลักษณะเป็น “ดุลยพินิจ” (discretion) คือ เป็นการใช้อำนาจในลักษณะที่ผู้ใช้อำนาจเลือกกระทำหรือวินิจฉัยได้หลายอย่าง โดยทางเลือกทุกอย่างล้วนแต่อาจชอบด้วยกฎหมายได้ทั้งหมด (วิชัย วิวิตเสวี และคณะ, 2548, น. 69) การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองตามมาตรการข้างต้น ถือเป็นการใช้ดุลยพินิจภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ ส่งผลให้มีการผลักดันคนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักรไทย ดังสถิติที่แสดงในตารางที่ 1.2 และภาพที่ 1.2

ตารางที่ 1.2
สถิติการผลักดันผู้โดยสารต่างชาติเปรียบเทียบระหว่าง
ปี 2548 2549 และ 2550

เดือน	ปี 48	ปี 49	ปี 50	เพิ่ม/ลด (%)
มกราคม	666	583	548	-6.00
กุมภาพันธ์	619	534	688	28.84
มีนาคม	781	695	628	-9.64
เมษายน	891	619	678	9.53
พฤษภาคม	900	743	504	-32.17
มิถุนายน	892	644	671	4.19
กรกฎาคม	650	690	629	-8.84
สิงหาคม	728	711	526	-26.02
กันยายน	820	638	492	-22.88
ตุลาคม	600	621	506	-18.52
พฤศจิกายน	452	733	369	-49.66
ธันวาคม	505	609	521	-14.45
รวม	8,504	7,820	6,760	-13.55

ที่มา: ระบบฐานข้อมูล กองบังคับการท่าอากาศยานแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ภาพที่ 1.2
สถิติการผลักดันผู้โดยสารต่างชาติเปรียบเทียบระหว่าง
ปี 2548 2549 และ 2550

จากตารางที่ 1.2 และภาพที่ 1.2 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองได้บังคับใช้กฎหมายโดยการมีดุลยพินิจทำให้มีการผลักดันคนต่างด้าวที่มีพฤติกรรม หรือมีลักษณะเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรไทย ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 โดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 300 คนต่อเดือน

ตัวอย่างการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง

กรณีที่ 1

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 12 (1) กล่าวว่า

ห้ามมิให้คนต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ เข้ามาในราชอาณาจักร

ประกาศราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 121 ตอนพิเศษ 40 ง. ข้อ 1.2 (1.2.2) ((1.2.2.2)) ลง 9 เม.ย. 2547 และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วย หลักเกณฑ์และ

วิธีการในการตรวจลงตราและการเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตรา ข้อ 1.2 การตรวจลงตรา ณ ช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมือง ข้อ 1.2.2 (1.2.2.2) ระบุว่า

ผู้ขอรับการตรวจลงตรา ณ ช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองนั้นต้องมีหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่และหนังสือเดินทางนั้นต้องมีอายุใช้งานก่อนหมดอายุไม่น้อยกว่า 6 เดือน

เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2548 เจ้าหน้าที่ประจำสถานเอกอัครราชทูตอินเดียประจำประเทศไทยได้เข้าพบผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อร้องขอความช่วยเหลือเรื่องการขอรับการตรวจลงตรา (วีซ่า) ณ ช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานกรุงเทพ กรณีเด็กและคนชราที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยถือหนังสือเดินทางที่มีอายุการใช้งานไม่ถึง 6 เดือน แต่มากกว่า 2 เดือน โดยขอให้ทางสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองผ่อนผันให้สามารถขอรับการตรวจลงตรา (visa on arrival) ณ ช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองได้ ดังรายละเอียดตามหนังสือ ผอ.5 บก.อก.สตร. ที่ 0029.15/151 ลง 26 ตุลาคม 2548 เรื่อง รายงานผลกงสุลอินเดียเข้าพบผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งทางสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้ปฏิเสธการผ่อนผันเนื่องจากขัดต่อหลักกฎหมาย

กรณีดังกล่าวผู้ปฏิบัติได้ทำบันทึกนำเสนอผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจโดยอ้างกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง พิจารณาตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2523) ออกตามความในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ข้อ 5 วรรคสอง ซึ่งกล่าวไว้ว่า

ในกรณีที่เป็นการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการท่องเที่ยวไม่เกินสิบห้าวัน หากผู้เดินทางเป็นผู้ที่มีสัญชาติของประเทศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และมีสัญชาติของประเทศที่ออกหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง และมีตัวหรือเอกสารที่ใช้เดินทางซึ่งชำระค่าโดยสารครบถ้วนแล้ว สำหรับใช้เดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดเวลาไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรดังกล่าวจะยื่นขอรับการตรวจลงตราต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมืองตามที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้

จากประกาศกระทรวงฉบับดังกล่าวจะเห็นว่า คุณสมบัติประการหนึ่งของผู้ขอรับการตรวจลงตรา คือ ต้องมีตัวหรือเอกสารที่ใช้เดินทางซึ่งชำระค่าโดยสารครบถ้วนแล้วสำหรับใช้เดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรภายในกำหนด

จากกรณีตัวอย่าง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามกฎหมายโดยให้เหตุผลว่าเด็กหรือคนชราเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนในการขอรับการตรวจลงตรา กล่าวคือหนังสือเดินทางมีอายุการใช้งานน้อยกว่า 6 เดือน จึงปฏิเสธการตรวจลงตรา (ออกวีซ่า) เนื่องจากขัดต่อหลักกฎหมาย แล้วผลักดันให้กลับออกไปนอกราชอาณาจักรไทย กรณีนี้ถูกวิพากษ์ว่าอาจส่ง

ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาพลักษณ์ของประเทศ และตัวเจ้าหน้าที่ในแ่งมนุษยธรรมตามหลักนิติธรรมธรรมชาติ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองของเด็กและคนชราซึ่งมิได้ตกเป็นบุคคลต้องห้ามตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 แต่อย่างใดก็ต้องเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรไทยด้วย เนื่องจากเด็กและคนชรานั้นไม่สามารถเดินทางโดยลำพัง

ในทางกลับกัน กรณีเช่นเดียวกันเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติบังคับใช้กฎหมายโดยมีดุลยพินิจยึดหลักมนุษยธรรม กล่าวคือ ผู้ขอรับการตรวจลงตราเป็นเด็กอายุ 10 ปี เดินทางมาท่องเที่ยวยังราชอาณาจักรไทยพร้อมกับบิดามารดา แต่หนังสือเดินทางมีอายุการใช้งานไม่ถึง 6 เดือน เจ้าหน้าที่ทำการตรวจลงตรา (ออกวีซ่า) ให้โดยให้เหตุผลว่า เด็กมีอาจเดินทางโดยลำพังได้ และหากทำการตรวจลงตรา ณ ด่านตรวจคนเข้าเมือง (Visa on Arrival) และตรวจอนุญาตให้เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทยก็ไม่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ ประกอบกับการที่บิดา มารดา และเด็กมีตัวหรือเอกสารที่ใช้เดินทางซึ่งชำระค่าโดยสารครบถ้วนแล้วตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับใช้เดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรไทยภายในกำหนดสิบห้าวัน น่าจะเป็นข้อยืนยันได้ว่าจะไม่เป็นผู้อยู่เกินกำหนดอนุญาต (over stay)

เป็นที่น่าสังเกตว่าในกรณีเดียวกัน เหตุใดเจ้าหน้าที่จึงบังคับใช้กฎหมายแตกต่างกัน สิ่งใดเป็นเหตุจูงใจให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจกับคนต่างด้าวต่างกัน

กรณีที่ 2

เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2547 ผู้โดยสารสัญชาติ Czech เดินทางมาจากประเทศเวียดนามโดยสายการบินเวียดนามแอร์ไลน์ ถือหนังสือเดินทางประเทศ Czech Republic จำนวน 2 เล่ม ซึ่งมี ชื่อ-ชื่อสกุล และวัน เดือน ปี เกิด ตรงกัน โดยให้เหตุผลในการถือหนังสือเดินทางสองเล่มว่า เดินทางท่องเที่ยวรอบโลกเกรงว่าหนังสือเดินทางจะมีหน้าสำหรับประทับตราไม่เพียงพอ และประเทศที่เดินทางไปถึงอาจไม่มีสถานทูต Czech Republic ทำให้ไม่สามารถออกหนังสือเดินทางเล่มใหม่ให้ได้ เจ้าหน้าที่ได้ตรวจดูหนังสือเดินทางทั้งสองเล่มแล้วพบว่าเป็นหนังสือเดินทางจริง อีกทั้งชื่อในหนังสือเดินทางก็ตรงกับชื่อในบัญชีรายชื่อผู้โดยสาร และเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติในการขอรับการตรวจลงตราครบถ้วน แต่เจ้าหน้าที่สงสัยพฤติการณ์การถือหนังสือเดินทางสองเล่มของผู้โดยสาร จึงใช้ดุลยพินิจปฏิเสธการตรวจลงตรา (ออก Visa on Arrival) และส่งตัวเป็นบุคคลต้องห้ามเดินทางเข้าราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 12 (7) กล่าวคือ มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

สถานกงสุล Czech Republic ได้รับการประสานจากผู้โดยสารกรณีถูกส่งเป็นบุคคลต้องห้ามเดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย เวลาประมาณ 02.00 น. และได้ทำการตรวจสอบข้อมูลของผู้โดยสารพร้อมทำหนังสือยืนยันจากสถานกงสุล Czech Republic ว่า หนังสือเดินทางทั้งสอง

เล่มนั้นเป็นหนังสือเดินทางจริงที่ออกให้กับผู้โดยสารสัญชาติ Czech และเป็นหนังสือเดินทางที่สามารถใช้ในการเดินทางได้ จากกรณีดังกล่าวสถานกงสุล Czech Republic ประจำประเทศไทย ได้ขอให้ทางสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองชี้แจงเหตุผลในการปฏิเสธการตรวจลงตรา และทำให้คนสัญชาติของเขตกเป็นบุคคลต้องห้ามเข้าราชอาณาจักรไทย การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในกรณีนี้ก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดีโดยเฉพาะในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากกรณีข้างต้นผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ได้ใช้ดุลยพินิจโดยพิจารณาว่า ผู้โดยสารเป็นเจ้าหน้าที่รัฐของประเทศ Czech Republic และมีการประสานขอข้อเท็จจริงสถานกงสุล Czech Republic แล้ว จึงทำการตรวจลงตรา (ออก Visa on Arrival) ให้

เป็นที่น่าสังเกตว่า อะไรคือเหตุจูงใจให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจตรวจลงตรา (ออก Visa on Arrival) และตรวจอนุญาตให้ผู้โดยสารนั้นเดินทางเข้าราชอาณาจักร

กรณีที่ 3

ผู้โดยสารสัญชาติอินเดียเป็นคนภายใน (มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย) ทำหนังสือเดินทางฉบับที่มี Non-Quota Immigrant Visa หายในประเทศอินเดีย แต่ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (เล่มสีเหลือง) ที่มีการสลักหลังแจ้งออกยังอยู่และยังมีอายุใช้ได้อยู่ ผู้โดยสารเดินทางกลับมายังราชอาณาจักรไทยพร้อมหนังสือเดินทางเล่มใหม่และใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ได้แสดงตนเพื่อขอเดินทางเข้าราชอาณาจักรไทยโดยผ่านขั้นตอนการตรวจหนังสือเดินทาง แต่เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจภายใต้พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 12 (1) ปฏิเสธการตรวจอนุญาตให้เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย เนื่องจากไม่มีการตรวจลงตรา (วีซ่า) จากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศหรือจากกระทรวงการต่างประเทศ อยู่ในหนังสือเดินทางเล่มใหม่

แนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจคนมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร (คนภายใน) (จุมล นิลวัฒนานนท์ และคณะ, 2537, น. 15)

กรณีการสลักหลังแจ้งออกยังมีอายุใช้ได้อยู่ แต่ไม่ได้ขอ Non-Quota Immigrant Visa และผู้นั้นยังไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่ระบุไว้ในมาตรา 48 วรรคสอง ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ให้ยึดหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางและใบสำคัญถิ่นที่อยู่ไว้เพื่อนำส่งและนัดให้ผู้นั้นไปรายงานตัวที่งาน 2 กก.1 กองบังคับการตรวจคนเข้าเมืองกรุงเทพฯ เพื่อขอรับการตรวจลงตราใหม่

จากแนวทางในการปฏิบัติดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นเดินทางเข้าราชอาณาจักรได้ทันทีโดยยึดหนังสือเดินทางและใบสำคัญถิ่นที่อยู่ไว้เพื่อนำส่งงาน 2 กองกำกับการ 1 กองบังคับการตรวจคนเข้าเมืองกรุงเทพฯ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ปฏิเสธการตรวจอนุญาตให้เดินทางเข้าราชอาณาจักร

ไทยด้วยเหตุไม่รู้แนวทางในการปฏิบัติภายใต้กฎหมายส่งผลกระทบโดยทำให้คนต่างด้าวนั้นต้องเสียเวลาอยู่ในบริเวณสนามบินนานถึง 6 ชั่วโมงโดยไม่มีเหตุอันควร

เป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ด้วยเหตุไม่รู้แนวทางในการปฏิบัติภายใต้กฎหมาย นั้นส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของตัวเจ้าหน้าที่โดยตรง และยังส่งผลกระทบต่อองค์กรโดยทางอ้อม

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองซึ่งเปรียบเสมือนผู้รักษาประตูเมื่อมีการใช้ดุลยพินิจที่ผิดพลาด ผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่ใช่เฉพาะต่อตัวเจ้าหน้าที่และองค์กรเท่านั้น ยังรวมไปถึงผลกระทบต่อ คนต่างด้าว นั้น ๆ ภาพลักษณ์ของประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอีกด้วย

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

เป็นที่ทราบกันดีว่ามีแรงงานต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นจำนวนมาก ปัญหาอาชญากรรมที่มีคนต่างด้าวเป็นผู้ดำเนินการก็มีสถิติสูงขึ้น คนเหล่านี้มาจากที่ใดใครเป็นผู้อนุญาตให้คนเหล่านี้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย และเหตุใดจึงอนุญาตให้เข้ามา

เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ณ ด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานสุวรรณภูมิซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับสารวัตรลงมาถึงพลตำรวจ มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านความรู้ความสามารถ วิสัยทัศน์ ทักษะคติ พื้นฐานทางครอบครัว ฯลฯ ด้วยความแตกต่างดังกล่าวจะส่งต่อแนวคิดในการตรวจอนุญาตให้คนต่างด้าวเดินทางเข้าราชอาณาจักรไทยภายใต้ทัศนะด้านงานบริการ ในฐานะเป็นผู้ที่มีบทบาท (actor) สำคัญในเรื่องของ “ภาพลักษณ์ที่ดี” (good image) เพราะเป็นบุคคลที่จะสร้างความประทับใจครั้งแรก (first impression) อันจะส่งผลดีต่อนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อย่างไร และทัศนะด้านความมั่นคง ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ก่อการร้ายสากล ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ และปัญหาอาชญากรรมที่มีคนต่างด้าวเป็นผู้กระทำผิดอย่างไร

ผู้ศึกษาเห็นว่า การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในการตรวจอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเดินทางเข้าราชอาณาจักรไทยน่าจะส่งผลกระทบอย่างใดอย่างหนึ่งต่อรัฐองค์กรของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้ศึกษาทำการศึกษาเรื่อง “การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย ศึกษากรณี ด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ”

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองต่อการใช้ดุลยพินิจกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย
3. เพื่อแสวงหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย

สมมติฐานการศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานตำรวจคนเข้าเมือง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจอนุญาตให้คนต่างด้าวเดินทางเข้าราชอาณาจักร ชั้นยศ ตำแหน่ง อัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนอื่น ๆ การเคยผ่านการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 หรือ การตรวจหนังสือเดินทาง มีผลต่อการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย ศึกษากรณี : ด้านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ”

ผู้ศึกษาได้มุ่งศึกษาการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ฝ่ายตรวจลงตรา และฝ่ายตรวจผู้โดยสารขาเข้า ประจำด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการตรวจลงตรา (ออกวีซ่า) และตรวจอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย ณ ช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยขอบเขตของการศึกษาครอบคลุมถึงทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองต่อการใช้ดุลยพินิจกับคนต่างด้าว ปัญหาอุปสรรค และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ตลอดจนแนวทางในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง

คำนิยามศัพท์ในการศึกษา

1. ดุลยพินิจ (Discretion) หมายถึง อำนาจในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทยภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่

2. คนต่างด้าว (alien) หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

3. พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง (immigration officer) หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ ด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 543/2549 ลง วันที่ 15 สิงหาคม 2549 เรื่อง การมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ให้ทำการตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 แทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

4. การเดินทางเข้าราชอาณาจักร (to enter the Kingdom) หมายถึง การที่บุคคลเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยตามช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ ตามกำหนดเวลาตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

5. คนต้องห้าม (prohibit person) หมายถึง บุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามเดินมิให้เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 12

6. ด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (Suvarnabhumi airport Border) หมายถึง ช่องทางอนุญาตสำหรับบุคคลที่จะเดินทางเข้ามาหรือออกนอกราชอาณาจักรไทยตามที่รัฐมนตรีกำหนด เป็นหน่วยงานในสังกัดกองบังคับการท่าอากาศยานแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองต่อการใช้ดุลยพินิจกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย

2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย

3. ทำให้ทราบแนวทางในเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าราชอาณาจักรไทย